

VELKÉ SPOTŘEBIČE	Zákonem stanovená míra využití od 15. 8. 2018	Výsledek průmyslový zpracovatel elektroodpadu	Výsledek chráněná dílna	Výsledek šrédr
Využití elektroodpadu včetně komponentů, materiálů a látek, které zahrnuje všechny způsoby využití včetně recyklace a přípravy k opětovnému použití	85%	88,95%	89,08%	68,92%
Recyklaci a přípravu k opětovnému použití elektroodpadu	80%	88,95%	89,08%	62,98%

Tabulka 2: Srovnání dosažení zákonem stanovené kvóty využití a recyklace podle způsobu zpracování velkých spotřebičů (vyjma chlazení)

Existují čtyři „kapsy“

Existují čtyři základní „kapsy“, do kterých peníze plynou a ze kterých jsou následně čerpány. První z nich je příspěvek na historická elektrozařízení určená pro použití v domácnosti uvedená na trh před 13. 8. 2005 (odděleně uváděny po dobu osmi až deseti let při prodeji nových elektrozařízení). O náklady na historická elektrozařízení mají povinnost se postarat všichni výrobci podle podílu na trhu. Jedná se o retroaktivní povinnost, kterou evropská legislativa v roce 2005 zavedla i v ČR. O hospodaření s těmito vybranými příspěvky každoročně ministerstvo informujeme.

Příspěvek na nová elektrozařízení uvedená na trh po 13. 8. 2005 je druhou „kapsou“. Třetí je tzv. průtočná, do které se sype až podle toho, jestli vznikne náklad. Jedná se o příspěvek na historické „profizařízení“, které bylo uvedeno na trh před rozhodným dnem 13. 8. 2005. V případě, že je vyměněno kus za kus za nové, hradí výrobce náklady spojené se sběrem a zpracováním toho

starého. Poslední z „kapes“ je příspěvek na nové (uvedené na trh po 13. 8. 2005) „profizařízení“.

V rámci těchto kapes je elektrozařízení dále členěno na tzv. finanční skupiny, které zohledňují nákladovost jednotlivých druhů elektrozařízení. Nejdražší jsou spotřebiče, které mají největší negativní dopad na životní prostředí, tj. chladničky, televize a zářivky, levnější jsou potom ostatní elektrozařízení.

Křížové financování podle platného zákona tedy není možné minimálně pro příspěvky vybírané na historická elektrozařízení.

Plní výrobci své povinnosti?

Pro všechny kolektivní systémy každopádně platí povinnosti stanovené zákonem výrobcům: informovat, vytvořit sběrnou síť v minimálním rozsahu stanoveném zákonem (tedy v obcích a městských částech nad 2000 obyvatel), zajistit zpětný odběr, zpracovat elektroodpad postupem stanoveným vyhláškou

a zajistit materiálové využití ve stanoveném rozsahu.

A v posledním bodě je kámen úrazu. Informace o využití získává KS od zpracovatele. Přestože to zpracovateli ukládá i zákon, zpravidla KS ukládá zpracovateli povinnost dodržet stanovené kvóty využití i smluvně. A tady více než jinde platí – důvěřuj, ale prověřuj.

Zavedené každoroční batch testy postupu a výstupů zpracování u jednotlivých zpracovatelů a především následný systém ověřování toku materiálů nám ukazují propastný rozdíl mezi požadovaným postupem demontáže a zpracování ve šrédru, byť s vyjmutím částí spotřebičů.

Samotné zpracování ve šrédru je samozřejmě podstatně levnější a výnos z prodeje materiálů i po odečtení skládkovného je opravdu větší, než úmorná ruční demontáž na 30 materiálových položek. Ale je tím plněna i jedna ze zásadních zákonných povinností výrobců? Výsledek je také odpovědí na otázku negativního a pozitivního elektroodpadu. □

Hodnocení nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady za rok 2015 a 2016

| Helena Šlégrová, CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Výrobci, poslední prodejci, distributoři a pověřeni zástupci výrobců elektrických a elektronických zařízení, kteří v České republice uvádí své výrobky na trh, mají za povinnost zajištění zpětného odběru a odděleného sběru a musí vést evidenci toku zpětně odebraných elektrozařízení a odděleně sebraných elektroodpadů od místa převzetí, až po jejich zpracování, využití nebo odstranění.

